

Bráda Tibor kiállítása a Szépháromban

A tárlat címe költői és rejtélyes. Azt sugallja, nem látván még a közszemlére tett műveket, hogy a földszinti teremben kiállított pasztelleknek és akvarelleknek költészete van. Villódzásuk révén bizonyosan. Legalább is látványköltészete, hiszen a levegő, a fény megemeli – jól tudták ezt a nagybányaiak – az ábrázolt, jobbára természeti világ minden egyes elemét. Szinte megmagyarázhatatlan az eme varázslással létrejött, a *plein air*-t érzéstömeggé, vibráló szépség-nyugalommá alakító folyamat. Az ég és a föld a fény levegőjével olyan, a szakrálishoz közeli *ablak* lesz, amelyen át nézdegélve megszólíttatik a benső is. Szabadságot, örömben való tobzódást kínálván a léleknek.

Bráda Tibor szépen is vall a szabadban való festés – lélektisztító munkálkodás – élményéről. Pihentető voltában megsemmisülnek az "agyazás", a pörgő agy által termelt zúrók tonnái. Ha az ember kilép a természetben, leveti "téli ruháit", és evvel a gesztussal akarva-akaratlan az organikus ezerarcúság befogadójává válik. Lett légyen az hazai, vagy külföldi út (Erdély, Horvátország, Bosznia-Hercegovina): *Sió Ozoránál* – 2006, akvarell, 2016, pasztell; *Éles árnyék a Mátrában*

– 2011, pasztell;

Firtosváralja

– 2016, akvarell;

Hvar sziget

– 2009, akvarell;

Felső Gráblje

– 2009;

Alsó Gráblje

– 2014, mindkettő akvarell), paradicsomi kertben való lakozás (

Jeli arborétum

Írta: Szakolczay Lajos
2017. október 03. kedd, 14:15 -

– 2017;

Elszabadult arborétum –

év nélkül, mindkettő pasztell), avagy jelkép erejű kultikus helyfoglalás, mítoszi felhangokkal (

A győztes jutalma

–1998, pasztell;

Az első pohár bor

– 1997-2009;

Es Tibor –

2005), a táj hangulata belénk ivódik, lelkünk része lesz.

Azt nem mondom, hogy csupán a pasztellképeknek és az akvarelleknek van ilyen varázsa – különben Bráda az olaj- és akril-festményeknek is mestere –, de ha a kiállítóhely földszintjén végigbarangolunk, lehetetlen nem látni, hogy a művész akár egyetlen, a fehér foltot bezáró ecsetvonással miként bontja meg a teret (*A nagy látvány* – 2008, akvarell), az éjszakai pislá fényből hogyan gyújt finom ködösítéssel lámpást (

Holdfény

– é. n., pasztell), a horizontot csaknem eltüntetve, mennyire érzi a fölnagyított, óriássá növelt gyümölcsök és virágok hangulati, "otthonkereső" jelenlétét (

Almafa alatt

– 2014, akvarell).

Bátorságát jelzi, hogy a mítoszi kötődésű organikus látványt fókusszá növe groteszk elemmel tetézi; s az *A győztes jutalma* című "tájképe" így lesz több mint csupán a természet szépségét (nyírott fák, labirintussá nyesett bokrok) rögzítő mű. A többemeletes torta, tetejében a kis édes glóbuszon álló, csípőre tett kezű hölgygel, a természet meggyalázása lenne, ha nem világlana ki fanyar mosoly kíséretében a "költői" szándék megmutatása: a versenyfutó bármilyen akadályt legyőzvéen célba ér. Az

Az első pohár bor asztala, a képi

emlékezés révén akarva-akaratlan Krisztus vére is eszünkbe juthat, a mértanira vágott zöld sövényel ugyancsak be van kerítve, mintha óvni kellene a szabadtérre tett, csaknem kultikus oltárrá emelkedő fehér asztal életet (ételt-italt) adó jelenlétét. Az *Es Tibor* sirató grafika szintén ebbe a vonulatba tartozik. Hogy a kör alakú

Labirintusban

című pasztellről (1998) ne is beszéljek.

A levegős tágasság, szinte aktívvá emelkedő nagy fehér foltokkal, éppúgy lenyűgözi (*Őfelsége kertje*

– é.

n., akvarell), mint a hegyek szinte ugyanarra a ritmusra mozduló hullámmozgása (

Ökörmező

– 2007, pasztell; é. n. akvarell), ám ha az alkotói kedély úgy kívánja, szívesen épít, jóllehet ritkán, embert és történetet a tájképbe (

Írta: Szakolczay Lajos
2017. október 03. kedd, 14:15 -

Eső előtt még elkapom

– 2015, akvarell). Ez utóbbi kompozíción a pettyes-gomba-labdát kergető kisiú – ember a rengetegben – biztos pont, bár a természet zöldje (hegyek, völgyek, fák) csaknem agyonnyomja.

A látszólag semmitlen semmi, úgy is mint a hagyomány közeli, rétdíszletnek ugyancsak elmenő, megtámasztott boglya, viharfelhővel, illetve fénykoszorúval a nyakában (*Kaptnyik felé* – 2016;

Öreg kazlak napsütésben

– 2013, mindkettő akvarell) éppúgy izgatja, mint a természet színes arzenáljában tobzódó növények, virágok eldorádója. Különösen az egymás mellé állított három nagyméretű pasztellképen –

Jeli arborétum; Elszabadult arborétum; Rododendronok

– 2009-2010 – észlelni a látomásszerű örömben megnyilatkozó bőséget. A rusztikus papírra föl vitt színek és a fehérrel keveredő, gyakran szerkezeti nővumként is funkcionáló foltvarázslatok nyugságos lélektanában ott az organikus létmozzanatokban szerelmes festő- és grafikusművész egész lényé (

Fény és nyugalom

– 2013;

Partiumi táj –

2009;

Vörös út

– 2009-2010 – mindhárom akvarell). Fénnyel töltekező, azt bekebelező "révületi" pontossága, és a tájban (hegyvonulatban, tisztásban, kertben, vízben) fölfedezhető emberarc mint művelődési, művészeti ethosz. Avval, hogy a

Vén almafák

(2013), eme különös vízfestmény

hármasa

valósággal táncra perdül, életszeretet van, s nemkülönben szimbólumértékű – a mozgás élet s szabadság –, mindenre kiterjedő buzgalom: valósítsd meg magadat! A Széphalom emeleti helyiségébe lépve azonnal látni, hogy a tárlat címében szereplő költészet nemcsak a színek poétikájára utal, hanem a kazári tatár költő, Buharaj Ravil 1989-ben írott, nálunk is publikált *Vadszonettek koszorúja*

című versciklusára is. Az illusztrációk alatt – a fekete-fehér Bráda-grafika élmény közeli pontossága a színekkel vetekszik – a költő egy-egy versrészlete olvasható. Kétségkívül az érdekességen kívül valamicske monotóniája is van a képzőművészet és irodalom ilyesféle párosításának, de mindezekért kárpótlást nyújt a két remek templomi üvegablak-terv (

Ablak és gödény

– 2008;

Noé

– 2007). A szakralizálódó, vagy ahhoz hasonló élményt nyújtó tájkép-sorozat az említett, hátulról megvilágított két festmény fogja keretbe, evvel is tudatosítva az

ars sacra

ünnepi jelenlétét.

Szín és költészet

Írta: Szokolczay Lajos
2017. október 03. kedd, 14:15 -

Szokolczay Lajos